

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till revidering av bestämmelserna om nyttjanderätt i vattenlagstiftningen

Till miljöutskottet

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till revidering av bestämmelserna om nyttjanderätt i vattenlagstiftningen (RP 262/2016 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för utlåtande till miljöutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Jari Salila, justitieministeriet
- lagstiftningsråd Erja Werdi, miljöministeriet
- miljöråd Martti Häikiö, Regionförvaltningsverket i Östra Finland
- överinspektör Perttu Ottelin, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- arbets- och näringsministeriet
- Finlands Kommunförbund
- Finsk Energiindustri rf
- Infra rf.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Mål och utgångspunkter för bestämmelserna

Propositionens syfte är att få vattenlagens bestämmelser om nyttjanderätt att överensstämma med grundlagens bestämmelser om inskränkning i de grundläggande fri- och rättigheterna. Enligt propositionen revideras bestämmelserna om inlösen av och upplåtande av nyttjanderätt till fast egen- dom i samband med genomförande av ett vattenhushållningsprojekt. En begränsning av de projekt som är tillståndspliktiga enligt vattenlagen föreslås så att det inte längre i alla situationer ska krävas tillstånd för att anlägga en ledning under en kungsådra. Tillståndsplikten bestäms i framtiden enligt projektets konsekvenser.

Utlåtande EkUU 12/2017 rd

Ekonomiutskottet har bedömt propositionen utifrån sitt ansvarsområde och särskilt med tanke på konsekvenserna för företagen och den administrativa bördan. Utskottet anser att det är viktigt att uppdatera bestämmelserna så att de grundläggande fri- och rättigheterna tryggas samtidigt som bestämmelserna och de administrativa förfarandena lättas upp i situationer där konsekvenserna är obetydliga. Utskottet anser att propositionen behövs och fyller sitt syfte.

En lättare tillståndsgrening

Ekonomiutskottet understöder de föreslagna ändringarna som möjliggör placering av ledningar på annans vattenområde direkt med stöd av lagen. Det ska inte längre krävas tillstånd för att anlägga en ledning, men en anmälan ska göras till den tillsynsmyndighet som anges i vattenlagen. Ändringen gäller placering av vatten-, avlopps- och kraftledningar och andra ledningar med motsvarande verkan i älv- och bäckområden. Utskottet anser att det är viktigt att lätta upp tillståndsbestämmelserna i situationer där konstruktionernas miljökonsekvenser och nyttjandebegränsningarna för dem som äger områdena är små.

Vid sakkunnigutfrågningen i utskottet granskades särskilt frågan om i vilken utsträckning tillståndsplikten för anläggande av ledningar under vattendrag skulle slopas. Också en del synpunkter på anmälningsförfarandet togs upp. En bedömning var att tillståndsplikten borde slopas i högre grad än vad som nu föreslås, så att rätten att direkt med stöd av lagen anlägga en ledning skulle gälla också andra vattenområden utöver älvar och bäckar. Enligt utredning till utskottet bedömdes frågan under beredningen av propositionen. För den föreslagna regleringen och avgränsningen till klara och tydliga fall talar det att man inte inom ramen för vattenlagen har några tidigare erfarenheter av konsekvenserna av den här typen av bestämmelser. Dessutom är det mer sannolikt att det allmänna kriteriet för tillståndsplikt bestämmer behovet av tillstånd för att anlägga ledningar under vattendrag. Ekonomiutskottet anser ändå att det längre fram när man har fått erfarenheter av hur bestämmelserna fungerar kan vara motiverat att överväga en utvidgning av tillämpningen av anmälningsplikten.

Vid sakkunnigutfrågningen i ekonomiutskottet granskades också de tidsfrister som gäller anmälningsförfarandet. Den föreslagna tiden på 30 dagar ansågs av en del vara kort med tanke på utredningen av ärendet. Utskottet menar att det är viktigt att myndigheterna har tillräckligt med tid för att utreda ett ärende. Enligt utskottet är det uttryckliga syftet med förslaget ändå att skapa lättare och smidigare administrativa förfaranden för små vattenhushållningsprojekt som har obetydliga konsekvenser för miljön. Detta bör även synas i handläggningstiderna för de ärenden som omfattas av anmälningsplikten. Utskottet anser därför att den föreslagna tiden på 30 dagar ska anses vara tillräcklig. Myndigheterna bör ordna sina interna förfaranden så att syftet med övergången till anmälningsförfarandet uppnås och regleringen blir lättare.

Projekt som påkallas av ett allmänt behov

I fråga om projekt som är påkallade av ett allmänt behov kan enligt propositionen rätt till annans område eller till inlösen av annans område beviljas bara om projektet främjar ett betydande allmänt intresse. I en bedömning som utskottet har fått sägs det att den föreslagna regleringen kommer att leda till att kriterierna blir alltför stränga och att någon sådan intressejämförelse som förutsätts i bestämmelsen inte behövs, eftersom det i fråga om tillståndspliktiga projekt enligt vat-

Utlåtande EkUU 12/2017 rd

tenlagen görs en jämförelse redan i samband med tillståndsprövningen. Utskottet anser ändå att man vid en vattenrättslig intressejämförelse inte formellt tar ställning till om det finns ett allmänt behov, vilket enligt grundlagen är en förutsättning för inlösen av egendom. Utskottet anser att den avvägning av divergerande samhälleliga intressen som görs när ett allmänt behov bedöms är en viktig del av inlösningsförfarandet.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottet föreslår

att miljöutskottet beaktar det som sägs ovan,

Helsingfors 10.3.2017

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kaj Turunen saf
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Harry Harkimo saml
medlem Petri Honkonen cent
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Rami Lehto saf
medlem Markus Lohi cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Antero Vartia gröna.

Sekreterare var

utskottsråd Lauri Tenhunen.